

“เลาะ-เล่า-ลุย” 11 ปีแห่งการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง

“Lea-Leo-Luy” 11 years of Lifelong Learning

อัคริมา สุ่มมาตย์, นิตยา ศรีวรรณไพศาล, ประภาพร มณฑาทิพย์

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น e-mail: akarima@kku.ac.th

บทคัดย่อ

ด้วยสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 ทำให้เกิดวิถีชีวิตใหม่ Social Distancing ลดการสัมผัส ป้องกันการติดเชื้อ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้จัดกิจกรรมเลาะ-เล่า-ลุย เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงาน ในรูปแบบ Virtual รูปแบบงานเป็นการเสวนา 5 วัน (วัน จันทร์-วันศุกร์) วันละ 2 ชั่วโมง โดยคัดเลือกวิทยากรเพื่อสะท้อนภาพการทำงานหัวข้อที่แตกต่างกันไป มีผู้ลงทะเบียน 423 คน มากกว่าทุกปี การจัดกิจกรรมออนไลน์ ช่วยลดค่าใช้จ่ายการจัดงาน เปิดโอกาสให้มีผู้เข้าร่วมงานมากขึ้น ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านที่พัก และค่าเดินทาง ทำให้ผู้เข้าร่วมงานปี 2563 เป็นผู้เข้าร่วมทางออนไลน์ทั้งหมดมากถึง 603 คน มากขึ้นกว่าปี 2562 ถึง 72.1% โดยเป็นการเข้าร่วมผ่าน Zoom 366 คน (60.6%) และผ่าน Facebook Live 237 คน (39.4%) การเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมเป็นออนไลน์ ใช้เวลาเตรียมงานน้อยกว่าเดิม ค่าใช้จ่ายลดลง ผู้เข้าร่วมงานเพิ่มขึ้น และเกิดองค์ความรู้ใหม่ในการใช้เทคโนโลยีใหม่ และช่วยลดความเสี่ยงที่ผู้คนที่ออกมาเจอกัน และลดโอกาสแพร่กระจายของโรคได้อีกด้วย

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, การเรียนรู้ตลอดชีวิต, การเรียนรู้ระดับองค์กร, โควิด-19, วิถีชีวิตใหม่

ABSTRACT

Due to the COVID-19 epidemic, the way of living has changes to social distancing, reducing exposure, and contain the infection. The KKU library, has to change “Lau-Lao-Luy”, a knowledge sharing activity for exchanging experiences, success, worker pride, to a virtual event. It was a five-day event (Monday-Friday) and two hours each day with difference topics. There were 423 registrants which was higher the years before. Moving inline helps reducing the cost of hosting events, open up opportunities for more participants. No cost of accommodation and travel. The year of 2563 marks a total of 603 online participants, 72.1% higher than the previous year. There were 366 (60.6%) participants joined through Zoom and 237 (39.4%) through Facebook Live. Changing to online took less time to prepare, cost less as well and can accommodate more participant. It’s a new technique, it reduces the risk of physical contact of participants and reducing the spread of the disease.

Keyword : Knowledge Management, Lifelong Learning, Organizational Learning, COVID-19, New-Normal

บทนำ

การเล่าจากการเรียนรู้ จากแผนยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2559-2562 ที่มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของโลก ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จนั้นคือ การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ขานรับนโยบายดังกล่าวและนำมาเป็นความท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenges) โดยกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2560-2563 ในการเป็นเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สามารถผลักดันให้มหาวิทยาลัยสามารถสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ และพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของประเทศและระดับโลกได้ (Empowering University's Goals) จะเห็นได้จากการกำหนดแผนกลยุทธ์และโครงการพัฒนาคล่องค์ความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการความรู้ เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้จากแนวคิดห้องสมุดสมัยใหม่ที่จะเป็นศูนย์กลางของนวัตกรรมบริการ จึงทำให้สำนักหอสมุดต้องปรับวิธีการทำงานโดยนำเครื่องมือทางคุณภาพและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริการเพื่อให้เข้าถึงทรัพยากรได้ง่ายขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย (ยูภาพร ทองน้อย, 2560, น. 160)

การเล่าเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยนำเครื่องมือ “การจัดการความรู้” หรือ Knowledge Management (KM) มาใช้เพื่อพัฒนาองค์กร โดยเน้นกระบวนการ Kaizen, Lean พัฒนาศักยภาพของคน พัฒนาประสิทธิภาพงาน และพัฒนาคุณภาพองค์กร เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง (วนิดา แก่นอากาศ, 2560, น.13) จึงได้จัดกิจกรรม KCU Library Share and Learn ขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2553-2563 รวมระยะเวลา 10 ปี มาอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะของการจัดแสดงผลงานที่เป็นแนวปฏิบัติและมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี การพัฒนางานประจำสู่การวิจัย งานวิจัย กรณีศึกษา การศึกษาผู้ใช้ การประเมินผลการดำเนินงาน การปรับปรุงกระบวนการและนวัตกรรม ได้ผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีจำนวนถึง 265 ผลงาน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจของ “คนทำงาน” และเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ ที่เป็นเครือข่ายกับสำนักหอสมุด ได้นำเสนอผลงานที่เกิดจากการพัฒนางานประจำ การจัดการความรู้ และมีการพัฒนาจนเกิดเป็นแนวปฏิบัติ หรือนวัตกรรมที่ดีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรต่อไป

การลุยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างไม่อยู่นิ่ง ในปี พ.ศ.2563 การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ไม่เพียงแต่กระทบต่อสังคม เศรษฐกิจของประเทศไทยเท่านั้น แต่ส่งผลให้ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์หรือสถานที่ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ซึ่งผู้ให้บริการได้มีการปรับเปลี่ยนบริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันให้ตอบรับวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการรวมตัวกันถูกยกเลิกไป นับว่าเป็นความท้าทายโอกาส และการแก้ปัญหาของสำนักหอสมุดในการจัดกิจกรรมเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 IFLA (2020) ได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ COVID-19 กับวงการห้องสมุดไว้ว่า ห้องสมุดในต่างประเทศได้จัดกิจกรรมเดิมในรูปแบบออนไลน์ รวมไปถึงการคิดค้นกิจกรรมใหม่ๆ ยกตัวอย่างเช่น หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้จัดกิจกรรมถอดเสียงแบบเสมือน (Virtual Transcribathon) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน แม้มีการเว้นระยะห่าง ในขณะที่หอสมุดแห่งชาติอินเวียสนับสนุนผู้ใช้ให้เข้าถึง PODCAST ในขณะที่ยังไม่สามารถจัดกิจกรรมแบบตัวต่อตัวได้ ในประเทศไทย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นห้องสมุดแห่งแรกในประเทศไทยที่จัด Webinars หรือการสัมมนาทางเว็บเสมือนจริง โดยผ่านทางระบบออนไลน์ (LaPointe, 2020, p. 1) ในรูปแบบ Virtual Forum ขึ้นเมื่อวันที่ 30 เม.ย.2563 ในหัวข้อ 1st Virtual Forum Library Service Through COVID-19: Challenges and Opportunities for Library และในครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2563 ในหัวข้อ 2nd Virtual Forum: Challenges and Opportunities of KCU Workforce for Supporting KCU Through COVID-19 จากความสำเร็จในการจัด Virtual Forum ทั้ง 2 ครั้ง ทำให้เกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อไป

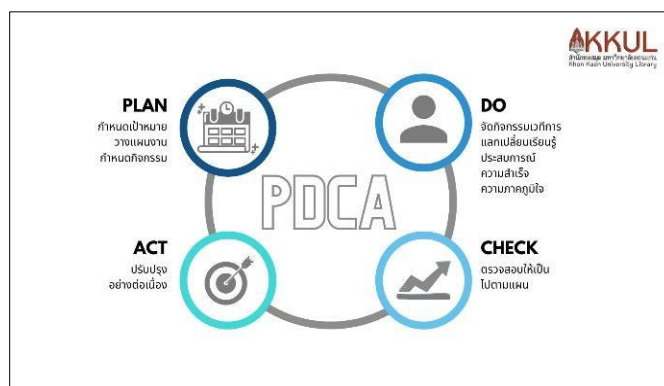
ในปีที่ 11 โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาไม่ต้องเดินทางมาเพื่อเข้าร่วมสัมมนาแบบเดิม เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ จาก Physical Meeting เป็น Virtual Meeting ผ่านระบบ Zoom และ Facebook Live มีผลทำให้มีผู้ร่วมกิจกรรมและจำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วมมากขึ้นกว่าทุกๆ ปีที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพงานบุคลากร และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ในการทำงานให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

สำนักหอสมุด ได้ใช้แนวคิด PDCA แนวคิดนี้เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สุธาสินี โพธิจันทร์ (2563, น. 1) กระบวนการการจัดกิจกรรม KKUL Share & Learn เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงานของสำนักหอสมุด มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม KKUL Share & Learn ตามแนวคิด PDCA

1. Plan การวางแผนงาน

สำนักหอสมุด ได้กำหนดเป้าหมาย วางแผนงานงาน และกำหนดกิจกรรมที่จะจัดขึ้น โดยแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยผู้บริหาร คณะกรรมการจัดการความรู้ และบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในแต่ละฝ่ายจะมีหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม ทั้งด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม การประกวดผลงาน การตัดสินผลงาน การประเมินผลการจัดกิจกรรม ในแต่ละปีจะ กำหนดประเด็นในการจัดงาน และกำหนดเป้าหมายจำนวนผลงานที่ส่งเข้าร่วมกิจกรรมให้เพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งจากภายใน สำนักหอสมุด และจากหน่วยงานของเครือข่ายสำนักหอสมุด เพื่อให้ท้าทายมากยิ่งขึ้นได้กำหนดจำนวนหน่วยงาน ภายนอกที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องมีเพิ่มขึ้นทุกปี เพื่อขยายเครือข่ายให้มากยิ่งขึ้น

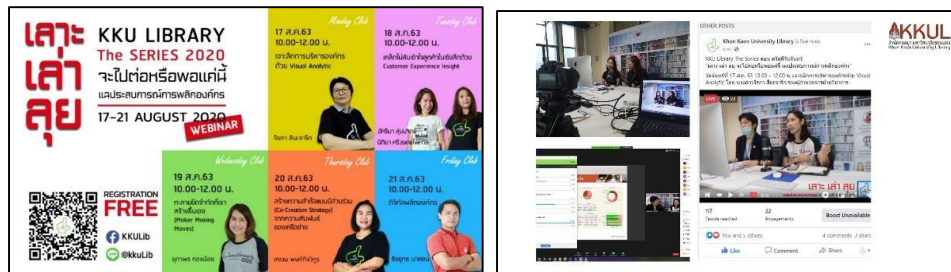
การจัดแสดงผลงานและประกวดผลงานที่เป็นแนวปฏิบัติ และมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี การ พัฒนางานประจำสู่การวิจัย งานวิจัย กรณีศึกษา การศึกษาผู้ใช้ การประเมินผลการดำเนินงาน การปรับปรุง กระบวนการและนวัตกรรม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับบุคลากรสำนักหอสมุด และ ผู้ที่สนใจ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้แก่ บุคลากรสำนักหอสมุด บุคลากร คณะ/ศูนย์/สำนัก/ สถาบัน และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และ

ศูนย์บริการข้อมูลจังหวัดขอนแก่น รูปแบบการจัดกิจกรรมตั้งแต่ปี 2553-2562 เป็นการประกวดผลงานวิชาการ/งานวิจัย โดยไม่มีค่าลงทะเบียนในการนำเสนอผลงาน และการตัดสินผลงานโดยคณะกรรมการผู้ตัดสิน ทั้งผู้บริหารสำนักหอสมุดและผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานภายนอก กำหนดให้นำเสนอผลงานในรูปแบบโปสเตอร์ และในปี 2559 ได้ปรับให้มีการนำเสนอผลงานในรูปแบบโปสเตอร์และวิดีโอคลิป และในปี 2561 กำหนดให้นำเสนอผลงานในรูปแบบวิดีโอคลิปเท่านั้น ส่วนในปี 2563 ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมเป็น Webinar การสัมมนาออนไลน์ผ่านระบบ Zoom หัวใจหลักของจัดกิจกรรมออนไลน์คือ “เทคโนโลยี” Content Networking และกิจกรรมต่างๆ ภายในงานจะส่งถึงผู้เข้าร่วมงานผ่านทางเทคโนโลยี ผู้เข้าร่วมงานจะได้รับชมและเป็นส่วนหนึ่งของงานผ่านการสตรีมมิง (Streaming) หรือสามารถมีส่วนร่วมผ่านการใช้เครื่องมือช่วย เช่น การแสดงความคิดเห็น Survey หรือ Live Polling ซึ่งข้อดีของการจัดในรูปแบบนี้คือการลดค่าใช้จ่าย ทั้งค่าเดินทาง ค่าสถานที่ ค่าจ้าง Organizer และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมงานมากขึ้น ทุกคนมีสิทธิ์เข้าร่วมงาน ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ทำให้จำนวนผู้ร่วมงานอาจจะมากขึ้นกว่างานประชุมที่จัด ณ สถานที่จัดงานเช่นเดิม (MICE Intelligence Team, 2020, p.1)

2. Do การจัดกิจกรรม

กิจกรรม KKUL Share & Learn จัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 1 วัน เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับบุคลากรสำนักหอสมุด และผู้ที่สนใจ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ให้แก่ บุคลากรสำนักหอสมุด บุคลากร คณะ/ศูนย์/สำนัก/สถาบัน และนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และศูนย์บริการข้อมูลจังหวัดขอนแก่น โดยเป็นการนำเสนอผลงานของผู้เข้าร่วมประกวดเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการตัดสิน และจัดเวทีให้ผู้เข้าร่วมส่งผลงานได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงาน นับตั้งแต่ปี 2553-2562 มีผลงานที่ส่งเข้าร่วมเวทีนี้ถึง 265 ผลงาน ผลงานของบุคลากรสำนักหอสมุด 240 ผลงาน และผลงานของหน่วยงานภายนอก 25 ผลงาน ยุภาพร ทองน้อย (2560, น.163) ได้กล่าวถึงผลลัพธ์ของกระบวนการจัดการความรู้ไว้ว่า สำนักหอสมุดได้มาซึ่งนวัตกรรมบริการ ในลักษณะที่เป็นแนวความคิด มาตรฐานการปฏิบัติงาน ระเบียบงาน หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาตัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น และช่วยให้การทำงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

ในปี 2563 ที่เกิดสภาวะการระบาดของโรค COVID-19 ผู้บริหารได้ประชุมเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมในรูปแบบใหม่ โดยจัดแบบ Virtual Meeting วางแผนงานในการจัดกิจกรรม 5 วัน (วันจันทร์-วันศุกร์) เหมือนการทำงานของกลุ่มคนทำงาน โดยคัดเลือกวิทยากรเพื่อสะท้อนภาพการทำงานของคนทำงานทั้ง 5 วัน (Working Team) และตีไลน์การประชาสัมพันธ์ของวิทยากรแต่ละคนให้เป็นไปตามสีของแต่ละวัน ทำการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Social Media Facebook Line Website Workplace จอประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด รวมถึงเขียนข่าวประชาสัมพันธ์บน website มหาวิทยาลัย ในการจัด Virtual Meeting ครั้งนี้ใช้เทคโนโลยี Webinar ผ่าน Zoom และ Facebook Live รวมถึงการนำเทคโนโลยี OB Switching มาใช้ในการถ่ายทอดสดกิจกรรม รวมระยะเวลาตั้งแต่การวางแผนจนถึงการจัดกิจกรรมใช้เวลา 3 สัปดาห์ ใช้เวลาเตรียมงานน้อยกว่าการจัดกิจกรรมในรูปแบบเดิม ที่ใช้เวลาถึง 1-2 เดือน และไม่มีค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้

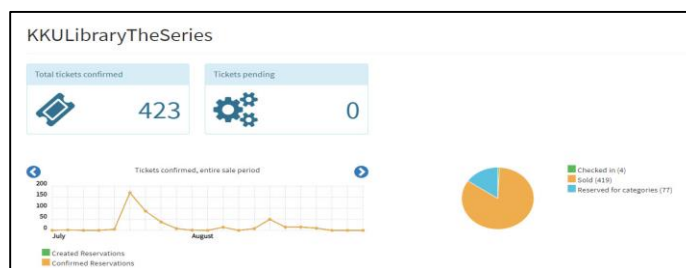

ภาพที่ 2 แสดงการจัดกิจกรรมในรูปแบบใหม่ New Normal เลอะลู่-เล้า

3. Check การตรวจสอบให้เป็นไปตามแผน

การติดตามผลการดำเนินกิจกรรม KKUL Share & Learn นับตั้งแต่ปี 2553 ฝ่ายการประกวดผลงานจะให้ผู้ส่งผลงานลงทะเบียนและส่งผลงานผ่านอีเมล ทำให้เกิดความผิดพลาด ข้อมูลตกหล่น และติดตามประสานเจ้าของผลงานได้ยาก ในปี 2560 จึงได้ปรับเปลี่ยนวิธีการลงทะเบียนและส่งผลงานผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form เพื่อให้สะดวกและข้อมูลมีความถูกต้องมากที่สุด ทำการตรวจสอบและติดตามผู้ส่งผลงานได้ง่าย และทำการสรุปจำนวนผลงานที่เข้าร่วมประกวด และเผยแพร่ในรูปแบบของ e-book (URL : https://issuu.com/kku-library/docs/kkul_share_and_learn_2019) รวมถึงการนำวิดีโอคลิปของทุกผลงานเผยแพร่ขึ้นผ่านช่อง KKU Library YouTube (URL : <https://www.youtube.com/user/KKULib>) เพื่อส่งให้คณะกรรมการตัดสินผลงานพิจารณาผลงานได้ล่วงหน้า และให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็วและทั่วถึง และในทุกๆ ปี คณะกรรมการจัดการความรู้จะตรวจสอบผู้ที่ยังไม่เคยส่งผลงานเข้าร่วมประกวดเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตัวเอง และนำไปสู่การเข้าร่วมเครือข่ายการจัดการความรู้ระดับมหาวิทยาลัย ระดับภูมิภาคและระดับชาติต่อไป ทำให้เกิดผู้เขียนหน้าใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี

ด้วยสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 ที่ทำให้เกิดวิถีชีวิตใหม่ New Normal ต้องมีการเว้นระยะห่างระหว่างกัน และการลดการสัมผัส เพื่อลดการติดเชื้อ การจัดกิจกรรมเลอะ-เล้า-ลู จึงใช้วิธีการลงทะเบียนด้วยระบบ KKU e-Ticket ผ่านเว็บไซต์ <https://ticket.kku.ac.th/event/kkulibrarytheseries> สามารถลงทะเบียนได้อย่างสะดวก รวดเร็วและสามารถตรวจสอบข้อมูล เช่น ชื่อ-นามสกุล สถาบัน อีเมลของผู้ลงทะเบียนเพื่อส่งข้อมูลให้แก่ผู้ลงทะเบียนได้ มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 423 คน มากกว่าทุกๆปีที่ผ่านมา ดังภาพที่ 3 แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเลอะ-เล้า-ลู ผ่านระบบ KKU e-Ticket

ภาพที่ 3 แสดงจำนวนผู้ลงทะเบียนร่วมกิจกรรมเลอะ-เล้า-ลู ผ่าน KKU e-Ticket

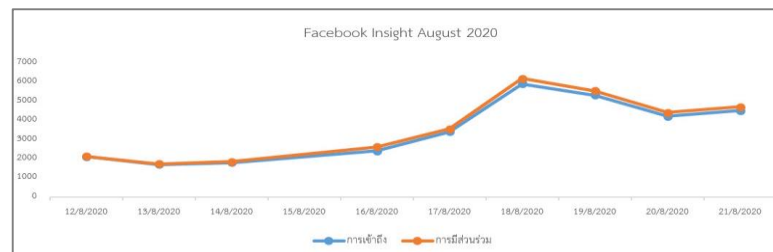
4. Act การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

การวิเคราะห์ผลสำเร็จของกิจกรรม KKUL Share & Learn ในแต่ละครั้งหลังการจัดกิจกรรม คณะกรรมการจัดงานจะมีการประชุมเพื่อสรุปบทวนรูปแบบการจัดกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรคที่พบของ คณะกรรมการแต่ละฝ่าย และนำข้อมูลจากการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมของผู้เข้าร่วมงานมาพิจารณา เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรค และร่วมกันกำหนดมาตรการแก้ไข ปรับปรุงต่อไปไว้ จะเห็นได้ชัดในกระบวนการประเมินผลการจัดกิจกรรม ภายหลังจาก จัดกิจกรรมคณะกรรมการจัดงานจะให้ผู้เข้าร่วมงานได้มีการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเพื่อนำข้อมูลไป ปรับปรุงในครั้งต่อไป รวมถึงหัวข้อที่อยากให้อีกในครั้งต่อไป ตั้งแต่ปี 2553 ใช้วิธีการตอบแบบประเมินโดยกระดาษ ซึ่งต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์ประมวลผลเพื่อรายงานผลการจัดกิจกรรม และในปี 2559 ได้ปรับเปลี่ยนมาใช้วิธี ประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยวิธีออนไลน์ผ่าน Google Form เพื่อไม่ต้องใช้กระดาษ ผู้ตอบแบบ ประเมินสแกน QR Code เพื่อตอบแบบสอบถามได้ในทันที และสามารถประมวลผลการจัดกิจกรรมได้อย่างรวดเร็ว

สำหรับกิจกรรมเล่า-เล่า-ลุยที่จัดขึ้นในปี 2563 ในวันที่ 17-21 สิงหาคม 2563 มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน 423 คน เมื่อถึงวันจัดกิจกรรม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางออนไลน์ทั้ง 5 วัน รวม 603 คน โดยแบ่งได้ ดังนี้ ร่วมกิจกรรมผ่านระบบ Zoom จำนวน 366 คน และร่วมกิจกรรมผ่าน Facebook Live จำนวน 237 คน ข้อดีของการจัดกิจกรรมออนไลน์ทำให้ทุกคนสามารถเข้าร่วมงานได้ ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่สถานที่ไหน ภูมิภาคใด ลดปัญหาเรื่องของการเดินทาง ความแออัดด้านสถานที่จัดงาน ขอแคมีอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์ก็สามารถ เข้าร่วมงานได้ ทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมงานในปี 2563 มากขึ้นกว่างานกิจกรรม ณ สำนักหอสมุดตามที่เคยจัดในทุกปีที่ผ่านมา ตามที่แสดงในภาพที่ 4 และ 5

Topic	Meeting ID	User Name	User Email	Department	Group	Has Zoom Room?	Creation Time	Start Time	End Time	Duration (Minutes)	Participants	Source
KKULibraryThSeries	930 1410 1730	หิลา อมาชา	wantid@ku.ac.th	EN		No	07/31/2020 12:02:41 PM	08/17/2020 09:30:00 AM	08/17/2020 11:45:00 AM	140	88	Zoom
KKULibraryThSeries	930 1410 1730	หิลา อมาชา	wantid@ku.ac.th	EN		No	07/31/2020 12:02:41 PM	08/18/2020 09:30:00 AM	08/18/2020 12:30:00 PM	193	303	Zoom
KKULibraryThSeries	930 1410 1730	หิลา อมาชา	wantid@ku.ac.th	EN		No	07/31/2020 12:02:41 PM	08/19/2020 08:30:00 AM	08/19/2020 12:04:23 PM	194	45	Zoom
KKULibraryThSeries	930 1410 1730	หิลา อมาชา	wantid@ku.ac.th	EN		No	07/31/2020 12:02:41 PM	08/20/2020 09:30:00 AM	08/20/2020 12:02:30 PM	183	51	Zoom
KKULibraryThSeries	930 1410 1730	หิลา อมาชา	wantid@ku.ac.th	EN		No	07/31/2020 12:02:41 PM	08/21/2020 08:44:38 AM	08/21/2020 12:05:26 PM	200	49	Zoom

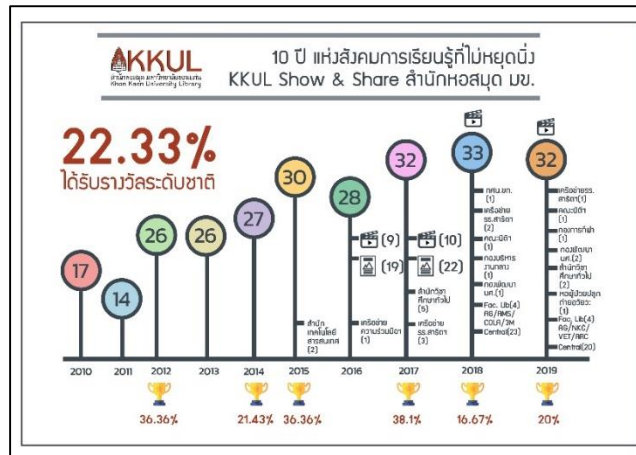
ภาพที่ 4 แสดงข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมกิจกรรมเล่า-เล่า-ลุยผ่านระบบ Zoom

ภาพที่ 5 แสดงข้อมูลการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมกิจกรรมเล่า-เล่า-ลุยผ่าน Facebook Live

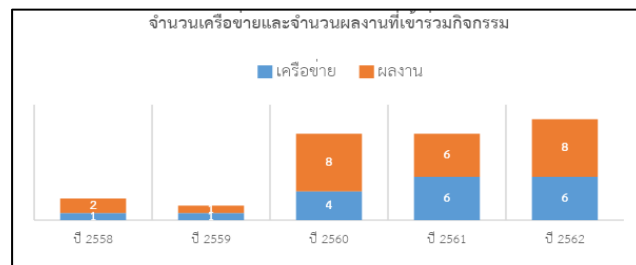
ผลการดำเนินการ อภิปรายผล

ผลการจัดกิจกรรม KKUL Share & Learn เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงาน ตั้งแต่ปี 2553-2562 รวมระยะเวลา 10 ปี ได้รับจำนวนผลงานที่เข้าร่วมการนำเสนอ ผลงาน จำนวน 265 ผลงาน มีจำนวนผลงานที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.9 ทุกปี ดังภาพที่ 6 และเวทีแห่งนี้ยังเป็นก้าวแรก ของพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสำนักหอสมุด เพื่อก้าวสู่เวทีระดับชาติ 10 ปี ที่ผ่านมามูลนิธิหอสมุดได้รับ รางวัลจากเวทีระดับชาติ จำนวน 23 ผลงาน จาก 103 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 22.33 ถือเป็นความสำเร็จอย่างยิ่งของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ยูภาพร ทองน้อย, 2560, น. 163)

ภาพที่ 6 แสดงการเพิ่มขึ้นของผลงานที่เข้าร่วมกิจกรรม

นับตั้งแต่ปี 2558 ได้เปิดกว้างให้เครือข่ายความร่วมมือเข้ามาร่วมกิจกรรม นับว่าเป็นเวทีที่เปิด กว้างให้บุคลากรของสำนักหอสมุดและหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่นสำหรับถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของเครือข่ายอีกด้วย จากภาพที่ 6 จะเห็นว่า ในแต่ละปีมี จำนวนหน่วยงานเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมและจำนวนผลงานที่ส่งเข้าร่วมเพิ่มมากขึ้นตามเป้าหมายที่ตั้งกำหนดไว้ จำนวนหน่วยงานภายนอกหรือเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรม 13 หน่วยงาน จากภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น 1 หน่วยงาน และหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น 12 หน่วยงาน ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 จำนวนเครือข่ายและจำนวนผลงานที่เข้าร่วมกิจกรรม

และในปี 2559 ได้เพิ่มรูปแบบการนำเสนอจากโปสเตอร์ เป็นนำเสนอด้วยวาจาและวิดีโอคลิป และในปี 2561 ปรับเปลี่ยนให้เป็นการนำเสนอผลงานด้วยวาจาและคลิปวิดีโอเพียงเท่านั้น เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะ

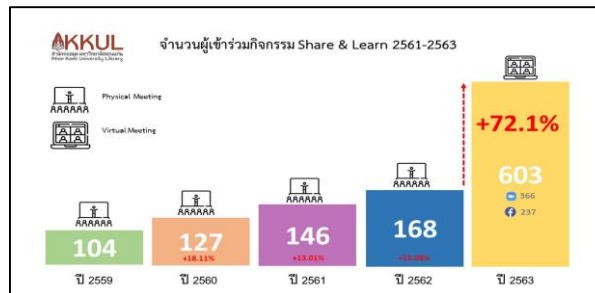
การนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ให้กับบุคลากร เป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในการแปลงเนื้อหาที่มีให้อยู่ในเป็นภาพเคลื่อนไหวที่สามารถนำไปใช้ได้ในการประชาสัมพันธ์งานและหน่วยงานของตนเองต่อไปได้ ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมในการไปนำเสนอผลงานในเวทีต่างๆ ทุกระดับ

ภาพที่ 8 แสดงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอผลงาน

ในปี 2563 สำนักหอสมุดได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรม KKUL Share & Learn เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงาน เนื่องด้วยได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้การประชุมในรูปแบบเดิมไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ แต่อุปสรรคไม่สามารถหยุดยั้งแนวคิด Lifelong Learning ได้ สำนักหอสมุดจึงปรับกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมโดยเลือกใช้เทคโนโลยีที่สามารถให้ยังคงรูปแบบ Physical Meeting แต่อยู่ในรูปแบบของ Virtual Meeting และสอดคล้องกับการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ที่ทำให้เกิด Social Distancing ด้วยการจัดสัมมนาแบบออนไลน์ Webinar ด้วยระบบ Zoom และ Facebook Live ตลอดจนการสัมมนา โดยไม่มีค่าลงทะเบียนในการเข้าร่วมการสัมมนา นับเป็นการพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสในการจัดกิจกรรม เพื่อสานต่อกิจกรรมปีที่ 11 แห่งการเป็นเวทีในการถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงาน ของสำนักหอสมุด ในชื่อ **เล่า-เล่า-ลุย KKU Library the Series 2020** จะไปต่อหรือพอแค่นี้ แฉประสบการณ์พลิกองค์กร ระหว่างวันที่ 17-21 สิงหาคม 2563 ระยะเวลา 5 วันๆ ละ 2 ชั่วโมง โดยการลงทะเบียนออนไลน์ผ่านระบบ KKU e-Ticket โดยมีหัวข้อที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดได้ ซึ่งวิทยากรได้ถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ เผยเคล็ดลับในการทำงาน เพื่อเผยเคล็ดลับในการทำงานออกมาในลักษณะของการพูดคุยที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถซักถามข้อสงสัยร่วมตอบคำถามกับวิทยากรได้

การจัดกิจกรรมแบบออนไลน์ในรูปแบบนี้ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดงาน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการจัดสถานที่ เพราะใช้เพียงห้อง 1 ห้องสำหรับการถ่ายทอดสด Live Streaming เปิดโอกาสให้มีผู้เข้าร่วมงานมากขึ้น เพราะมีข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง ผู้ร่วมสัมมนาสามารถเข้าร่วมสัมมนาได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านที่พัก และค่าเดินทาง ทำให้ผู้เข้าร่วมงานปี 2563 จำนวนมากถึง 603 คน มากขึ้นกว่าปี 2562 ถึงร้อยละ 72.1 โดยเป็นผู้เข้าร่วมทางออนไลน์ทั้งหมด ผ่าน Zoom 366 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 และผ่าน Facebook Live 237 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 ดังภาพที่ 9

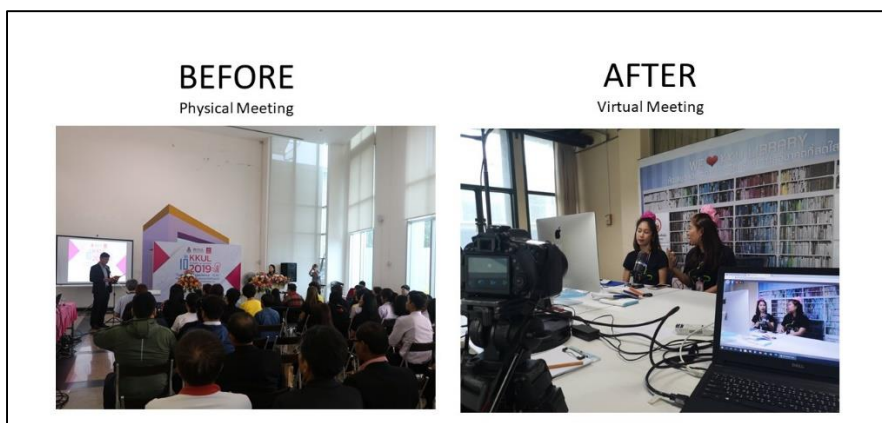
ภาพที่ 9 แสดงจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมที่เพิ่มขึ้น

สรุปผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

1. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมาที่สำนักหอสมุดได้ขยายขอบเขตการจัดกิจกรรมให้แก่เครือข่ายของสำนักหอสมุด ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งให้กับเครือข่ายและสำนักหอสมุด เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรของทุกหน่วยงานเกิดการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านแนวความคิด มาตรฐานการปฏิบัติงาน ระเบียบงาน รวมถึงการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ มาเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนเองและยังได้นำมาถ่ายทอดให้กับหน่วยงานอื่นๆ และผู้ที่สนใจได้อีกด้วย

2. การพัฒนาทักษะของบุคลากร การเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมเป็นรูปแบบออนไลน์ นอกจากความรวดเร็วในการจัดงาน ค่าใช้จ่ายลดลง ผู้เข้าร่วมงานที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังเกิดองค์ความรู้ใหม่ในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น การใช้โปรแกรม Zoom เพื่อ Virtual Meeting การถ่าย OB Switching เพื่อถ่ายทอดสด (Live Streaming) จาก Zoom ไปยัง Facebook Live และเป็นการเพิ่มโอกาสที่ผู้เข้าชมงานมีส่วนร่วม (Engagement) กับคอนเทนต์ออนไลน์อื่นๆ ของสำนักหอสมุดมากขึ้น และช่วยลดความเสี่ยงที่ผู้คนจะออกมาเจอกัน ผู้เข้าร่วมงานไม่ต้องเดินทางมาร่วมงาน ไม่ต้องมาถึงสถานที่จัดงานเพื่อเข้าร่วม ทำให้ลดความเสี่ยงของโรคติดต่อและลดโอกาสแพร่กระจายของโรคได้อีกด้วย

3. อุปสรรคของการจัดกิจกรรม แม้จะมีข้อดีหลายประการแต่การจัดประชุมออนไลน์ยังคงต้องพึ่งพาความเสถียรของไฟฟ้าและระบบอินเทอร์เน็ต การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานตลอดระยะเวลา 2 ชั่วโมงเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ฟัง ต้องอาศัยเทคนิคในการเรียบเรียงเนื้อหาของวิทยากร รวมถึงการสอดแทรกกิจกรรม เช่น การแจกของรางวัล การมีแขกรับเชิญเข้าร่วมพูดคุย เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ผ่อนคลาย ไม่เป็นทางการเหมือนการฟังบรรยายมากเกินไป หน่วยงานอื่นๆ สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานได้ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าร่วมงานได้โดยไม่ต้องเดินทางมายังสถานที่จัดงาน เมื่อสถานการณ์ไวรัสระบาดจนผู้คนต้องมีระยะห่าง Social Distancing ออกมาพบเจอกันไม่ได้ Virtual Meeting ด้วยระบบออนไลน์ จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้งานประชุมและงานกิจกรรมต่างๆ ดำเนินต่อไปได้

ภาพที่ 10 แสดงลักษณะของกิจกรรมที่เปลี่ยนเป็นรูปแบบออนไลน์

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการดำเนินงานในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่

การดำเนินงาน	รูปแบบเดิม Physical Meeting	รูปแบบใหม่ Virtual Meeting
ขั้นตอนการดำเนินงาน	จัดแสดงนิทรรศการผลงานวิชาการ และเสวนาวิชาการ	สัมมนาแบบออนไลน์
เครื่องมือที่ใช้	การนำเสนอผลงานในรูปแบบโปสเตอร์	Webinar ผ่านระบบ Zoom และ Live Streaming ผ่าน Facebook Live
ขั้นตอนการเข้าร่วมกิจกรรม	ผู้ส่งผลงาน บุคลากรสำนักหอสมุดและเครือข่ายสำนักหอสมุด ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยขอนแก่น	ลงทะเบียนออนไลน์ผ่านระบบ KKU e-Ticket และร่วมสัมมนาออนไลน์จากทั่วประเทศ

รายการอ้างอิง

- ยุภาพร ทองน้อย, มุกดา ดวงพิมพ์, และคณะกรรมาธิการจัดการความรู้. (2561). *การจัดการความรู้มุ่งสู่นวัตกรรมบริการในยุค Library of Thing*. สืบค้น 9 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://pulinet.oas.psu.ac.th/index.php/journal/article/view/324/325>
- วนิดา แก่นอากาศ. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลibraryหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2560-2563*. ขอนแก่น: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุธาสินี โพธิจันทร์. (2563). *PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง*. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://www.ftpi.or.th/2015/2125>
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2563). *KM: Knowledge Management*. สืบค้น 9 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://libservice.kku.ac.th/libkm/web/index.php>

- International Federation of Library Associations and Institutions. (2020, 19 May). *COVID-19 and the global library field*. (S. Choemprayong, C. Berpan, T. Chintakovid, S. Limwichitr, & W. Klungtanaboon, Trans.) Retrieved 9 November, 2020, from <https://www.ifla.org/covid-19-and-libraries>
- LaPointe. (2020). *Webinar definition & meaning*. Retrieved 11 November 2020, from <https://www.webopedia.com/TERM/W/Webinar.html>
- MICE Intelligence Team. (2020). *เจาะลึกวิธีจัดงานไมซ์ในโลกออนไลน์ ในช่วงการระบาดของโควิด-19*. สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://intelligence.businesseventsthailand.com/th/blog/exclusive-online>